RASIPNIK

Pazarni je dan. U onoj maloj čaršijici, a u dosta poširoku prostoru, „mejdanu“, u sklopu nekoliko zidanih magaza i drvenih dućana slegla se tma ljudi, začepilo; zapaneš li samo u sredinu, ne izađe lahko. Sve je to stisnulo, pa se tu mjeri, tu pogađa, plaća, a sve brzo, odriješito, jer je kratak dan, vrijeme izmiče. Valja prodati što si donio, izbiti paru, pa ujagmiti i za pazara kupiti što ti treba i opet za vidna kući. Sve se razmahalo pa istom čuješ tu usklik, tu opet dlan o dlan stisnule se desnice da je pazar tvrđi, pa istom vinu ruke iznad glava, mahnuše. Sve vri ko u mravinjaku.

Oko ove hrpe ljudstva, poredali se dućani i magaze, a mudri trgovci izvješali robu, ma istu-rili ju da je moguće svu napolje, da prolaznika u oči bode. Na gornjoj strani eno dvije-tri čađave kahve, a kahvedžije znojani, ne mogu da nasmažu kahve silnoj mušteriji. A što će te u ovakom poslu okrijepiti ko jedna „mrka“, a i prijatelj prijatelja kad sukobi za ruku, pa u kahvu da ga počasti.

Udnu čaršije među zgradama zinula vratašca oniske čađave sobice, a u njoj gazda neprestano hoda kao da snuje, reda poliće, litrice i čaše, odvrće i zavrće slavinu podebela bureta što je tu smješteno, pa i on čeka svoje muš-te-

rije, kad će pazar da se razasipa, navalit će tu ljudi da se okrijepe kapljicom i da osnaže žile za duga puta.

U kutu jednom te mračne sobice, skupio se mlad momak, sjedi kao da je drven. Mlad je, al' podbuho u licu, bi rekao da je ležao dugu bolju il' tavnovao devet godinica. Pitaš mu godine: kud mu prođoše; pitaš njega: što dangubi tu kad se onamo latio posla i star i mlad da izbije groš iz tuđe kese? Ne pitaj! Ne može ti ni o čem računa dati. Hladan je ko sama stijena, ništa ga dirnuti ne može. Pa bi rekao da tu ni života nema, da ne sjaju još jedino ona dva oka ko žeravica. A misao njegovu čitaš mu s lica: ništa se njeg ne tiče, ni onaj rad, ni ona čaršija, ni cio svijet. On nijemo hlepi za sredstvom koje mu može odvrnuti onu slavinu u bureta, da onaj bijes curkom curi. Ta je misao obuzela njegovu dušu; novca nema, pa ga sad s gnjevom očekuje, al' ne da ga ima, već da ga tu u bure utopi.

Sva pojava njegova pobuđuje i u samom krčmaru neko sažaljenje. Njegove crte, koje već iščezavaju u podbuhlom licu, pogled još žarka mu oka, te već polovno odijelo čiji kroj oda- je sasvim druge prilike, sve ti otvara neki nagli nenaravni pad, rušenje nečeg što je, bi reko, stvoreno da migom oka, kretom ruke stotini zapovijeda, a ne da truhne u hladnim zidinama varoške mejhane uz punu burad gadna otrova.

Mladić sjedi na goloj dasci, a krčmar šeta praznom magazom. Ovaj se bori svojom do- sadom, jer još nikog od mušterija, a on, on se

sve više podaje nekoj tromosti i bolji, koja ga svakog jutra snalazi. I došao je tu da potraži lijeka, al' još i ne probijeli jer zna za zakletvu krčmarevu, koji kod mnogih drugih ostade praznih šaka natočivši bez novaca, pa... nije se ni usuđivao. No došao je tu jer će ga tu naći kmet komu jučer prodade onaj zadnji čifluk. Tu će mu ga isplatiti pa onaj opet za posao, a on, već je kod bureta.

U neko doba upade tu seljak i pozdravi ih. Mladić se malo promijeni, odahne. Seljak se spusti do njeg pitajući ga za zdravlje. I ne odgovori mu, već gledaše u njeg, a pogled mu je kmet razumio. Ali ovaj se ne maša kese.

- Jesi li donio pare? – upita ga.

- Ama... ono... ako ćeš, – poče seljak mucajući – jesam, ja, donio sam; već ko... da odemo prije na sud?

- Pa bezbeli, otići ćemo, to bez suda neće ni biti; ali daj mi bar što kapare!

- Ama baš, aga, nek ti eto nije krivo... volio bi da odemo prije!

Agi je bilo da pobjesni od ljutine, ne zato što seljak nema vjere u njeg, već što je on dotjero „do balčaka i do desne ruke", a oprijeti se samo na svoje noge, dok se ne „odjutri", a kamo li otići na sud... to niti ko može tražiti od njeg, niť se on može maknuti s mjesta.

- Ta daj mi što mu drago! – provali on – Ja ne mogu da se maknem.

Seljak opet udario u šeprtlju, a on nadodade:

- Daj makar „po oke" naruči.

Sad ga je kmet razumio. Boca je brzo pala među njih i oni nazdravljali jedan drugom. No kmet se štedio da ga ne zahvati, jer valja svršiti na sudu tako važan poso; a aga naprotiv zalijevao se da se kakogod riješi one strepnje u rukama i cijelom tijelu, da može sigurnije otići do suda.

Kad se podobro okrijepiše, kad je aga bio nešto veseliji a kmet zabrinutiji, onda će skočiti i oba u sud. Tamo se brzo sastavilo očitovanje, te će naposljetku pred gruntovno povjerenstvo, u kom bijaše kotarski predstojnik na čelu. Ovi stali ko ukopani, a pisar čitao spis:

„Hamdija, sin pokojnog hadži Osman-age, prodaje selište koje se nalazi pod kmetom Nikolom Radićem..."

- Dosta! – prekide ga predstojnik – Ova se prodaja ne može provesti, pošto je ovdje zaveden zapisnik da se taj rasipnikom proglasi, te se...

Ne dovrši, a Hamdija razvali krvave oči:

- Šta?! – ciknu on.

- Ništa, gotovo je! – odvrati mu se od povjerenstva.

- Ko je taj što meni zabranjuje? – planu on i očito maši se noža.

Jedan mig i zaptije svladaše bijesna mladića, pa s njim u „hlad" da se tamo rastrijezni, a onda će znati da nije više vlastan ničim svojim i dozvat će se pameti.

Kmet oplete kući, a Hamdija se nađe u zatvoru, lišen i slobode i novca i vlasništva, a i

– noža. Ostaviše mu samo jedno: da razmišlja, da snuje osvetu.

*

Hadži Osman-aga bijaše u svom mjestu po imanju doduše srednji, ali po pameti zaista prvi. Njim se grad dičio, prstom u njeg upirali, jer hoćeš u sudu, on je do kajmekama; a nigdje ništa bez njega, sve njega pita. A kad mu je jedincu sinu bilo sedam godina, on krenu na sveti put, na Meću, i pri povratku umre. Hanuma mu, sirota, da svisne od puste tuge. Uzela malića, tu jedinu sad uspomenu od onih dana, od onog života, pa jadila, kukala; uzalud sve žene, uzalud svi razgovori, godina minu, a ona ne sušila suza. Naposljetku se nekako privikivala svojoj sudbini, nije druge; al' zato sav se njen život kretao oko njezina sina. Njemu nije smjelo biti krivo, davala mu što je poiskalo, ništa mu nije branila, samo da je tu kod kuće uza svoju majku, bojala se da ga i na ulicu pusti. Jedne ga zime jedva pustila da pomalo jutrom ode u mejtef, a ako se malo zadrži s djecom na plazalu, ona šalji sluge po njega da joj neće ozepsti.

Tako mali rasto, nemiran ko i svako dijete, a majka lebdila nad njim, pa gotovo voljela da ni u mejtef često ne ide, bojala mu se svagdje.

A nije joj se trebalo toliko bojati, jer je maloga svak pazio poštujući mrtva mu oca, čestitog hadži Osman-agu. Kad bi ga sukobio gdje u čaršiji daidža mu Ali-efendija, sažalilo bi mu se vidjevši ga ko siroče, pa ga spopani za ruku i sa sobom u kahvu među ljude. Ljudi su se po-

zdravljali s njim baš ozbiljno, ko s velikim, i već gledali u njemu živu sliku čestita mu oca, pa se i nadali da će Hamdija za koju godinu istom nadopuniti ono mjesto u pročelju kahvenom, gdje je sjedio hadži Osman-aga.

Tako on gdjegod upani i sam u kahvu, ko traži daidžu istom onako a starci ispriječali čibuke, zadimili kahvu pa zbore nešto nekako tiho, isprekidano, ko istom da jedan drugom dužan ne ostane; no mali od svega toga ne bi ništa razumio. U neko se doba sjeti koji pa se nagni Hamdiji i ko spusti se u njegovu ravan, pa se našali s njim i reci mu što, a on osmjehni se, skupi ručice u krilo i slezi ramenima. A drugi mu naruči kahvu, pa ponudi još i duhanom pogledavši u daidžu nekako značajno. Ali on bi duhan odbio, a kahvu bi uzeo, jer kahvu već i s majkom pije. To sve majku veselilo kad bi joj brat pripovijedao za maloga, veselilo i njega, čak samoga što ga ovako paze, pa makar da se u svojoj četrnaestoj godini nije sjećao slike svog oca već znao samo, sjećao se još da mu je nedavno umro, opažao ipak koliko su ljudi cijenili čestitog oca njegova.

U to su doba nastupili oni veliki događaji. U Bosnu je unišla carska austrijska vojska. Godina je čitava protekla dok se opet uspostavio onaj stari život. Hamdija opet onako isto, majka ga drži ko malo vode na dlanu. Ujutro ustani, s majkom popij kahvu, zabavi se malo kod kuće, pa onda u čaršiju, hodaj, traži koga od društva svoga, svojih vršnjaka, dok zabavi

se gdje koji čas u tom i ručak. Po ručku opet u čaršiju. I sada upani koji put u onu kahvu među one starce gdje bi ga daidža vodio, ali tu se sad ne bi mogo zadržati. Ljudi, oni isti, onako opet razgovaraju, no sad mu nije nerazumljivo što zbore. S njim se pozdrave, pa opet u svoj razgovor. On zna da se on ne može povratiti u ono dječije doba da se oni s njim šale; sad je on već momak, petnaest, šestnaest godina, no ipak krivo mu bilo, da tu za njeg ni cigle zanimljive riječi, ma ništa što bi njega među njima zadržati moglo. Tu se sad jedan tuži, nestalo mu mliva pa se kisela lica već tu sjedeći skanjiva kako će nakupiti mijeh žita, poslati u mlin da se samelje. Drugi veli da mu je bilo nestalo drva, ali baš u te mahe stigla mu splav jedre bukovine.

- Ama znaš – veli družini – cjeplje ko ove podnice.

- Bogme si ti na konju – dočeko drugi – kad ti imaš splav drva!

Hamdiji se još ništa nije o glavu razbijalo, makar da je bio jedina muška glava u kući. No ipak, znao je da treba poslati žito u mlin, kad nestane mliva, znao i drva da treba u kući, ali nekako mu nesnošljivo bilo u takom razgovoru o tim jednostavnim poslovima kućnim.

Među onim starcima kahvenim njemu bilo nekako prazno, suhoparno za njega i makar da nije umio razmišljati o tom, njemu se ipak činilo da se sav taj život čovječji ipak ne vrti baš oko sama žita i drva. Najposlije, to je nešto što se može svršiti i bez razgovora kahvenog.

Hamdija je doskora promijenio život, promijenio samo kahvu, otišao među mladež, a tu je našao zabave.

Bili su to njegovi vršnjaci, pa i stariji momci, a govorilo se tu što je njemu bilo mnogo ugodnije nego li onamo. Ranim bi se jutrom požurio u svoje društvo, tu provedi po cio dan, a i uvečer ostani kasno. Kad bi polazio kući, nigdje ne bi svjetla bilo. No nije se ni malo korio radi toga. Ta u kahvi je bilo toliko zabave, razgovora, pjesme, svirke, pa i igre svake ruke. Majka mu nije ništa branila, a i ko bi to mogo onom jedinom djetetu, pa još kad je opažala kako mu se život mili, a ona je i htjela da on živi, da ga ništa ne tare. Daidža ga jedanput opazio pri igri, kad je potražio svog sina u onoj kahvi, pa mu sjutri dan rekao da se kani tog društva; a kad je vidio da ga sestrić nije poslušao, onda okrenuo glavu od njega.

*

Hamdija bio u napun svoj mladosti. On je tražio života, zabave, a to mu nije niko branio. Bio je svoj, u rukama lijepo imanje, a majka mehka srca. Živio, trošio, igrao se, pio. A kad je baš nekako pri kraju zime za dugih noći bio u najvećem veselju, opazi da mu je džep olakšao. Poteci sjutri dan po subašu za novce. Ali mu ovaj odriješi da je već sva zaliha prodata, što je za prodaje bilo, a novci, eto biva, potrošeni. Taj dan je Hamdija uzajmio da se te večeri proveseli, jer baš te večeri, kazivala družina, došle negdje u gostionu nove sviračice i pjevačice. I

začudo, kad je te večeri bio u najvećem raspoloženju, sjetio se subaše, sjetio se kako je iscrpljeno vrelo iz kog se trošilo. A ko bi išta požalio za ovaki život, mislio on, a ispred njeg se baš u taj čas previjale igračice, sve se nekako motalo veselo, zavodljivo, u dimu, u jasnu svjetlu, a to njega zanosilo, kad bi to sve promatrao već umorna duha, dremovnih očiju.

Sjutri dan je subaša otišo u selo i prodao najbolji čifluk. Hamdija se napunio parom, a to ga ipak nije moglo dovući do jeseni, do nova prihoda, već se pred samu jesen još jedan prodao. Kad je čuo za to daidža mu i oni starci u kahvi, sve mahom okrenulo glavu od njega. On je to i opazio idući preko čaršije da mu se ni jedan od starijih ljudi ne javlja. Ma i ne gledaju u njega, kao da ga i nema, kao da on više nije onaj Hamdija, sin čuvenog hadži Osman-age. A to je njega još više potpirilo, udario je onda dvostrukom nekom pohlepom da živi o svojoj volji, a uz inat onim starcima. A kad je već u neko doba opazio kako su oni sveosve okrenuli glavu od njega, onda čak i govorio u društvu, gdje je znao da će to njima doći do ušiju, da to radi i živi više za prkos njima nego li za svoj ćeif.

- Pa kome će se osvetiti? – govorili oni u kahvi.

- Nama beli neće. – dočeko jedan.

- E, ljudi, ova se mladež baš otela! – zajedao naposljetku daidža Hamdijin, Ali-efendija – Ja sam ja njemu dobru rad, ja iko živ, pa vidi!

- A svi smo, bogme! – drugi će.

- Svi smo radi bili da bude čovjek ko što mu je i otac bio, a ono vidi na što se okrenu!

- Pa još nama uz inad! Ha, ha, ha! – nasmijao se ironično jedan prijatelj oca njegova.

Tako išlo iz dana u dan. Hamdija je prodavao, pio, trošio, propadao, a starci sjedili u kahvi i razgovarali o svojim poslovima, a nikad nijesu mogli riješiti kako od onog čovjeka da bude onako dijete. Dana ne bi bilo kad se ne bi u kahvi pretresali Hamdija i svi njegovi drugovi, a u oči hvalili one koji se oteše onom razuzdanom životu, pa sjedili tu među njima i nijemo slušali njihove razgovore. A Hamdija, da se je zapitao zašto on ne može s onim starcima, ne bi znao odgovoriti; al' je nekako nijemo osjećao da ima nešto što je njegovu mladom duhu, vrućoj krvi tako potrebno da u onoj čađavoj kahvi među starcima kao suhim panjevima ne može da nađe. No je li to našo u onim vlažnim zidovima čaršijskih gostiona ili u onom razvratnom životu, o tom nije mogao razmišljati, jer je u tom životu nešto osjećao što je njegovo biće tako privlačilo.

Ali-efendija bio nekoliko puta kod svoje sestre, majke Hamdijine. Jadili jedno drugom na propast djeteta, a ona čak prste kršila; al' ipak nije mogla izustiti da se ikakva sila upotrijebi za njezina jedinca, da to možda gore ne bude. Već je pola njegova imetka zamaklo i Ali-efendija govorio da će i druga pola otići ako se momku ne stane na put; al' sirota majka šutila, nije znala što bi u taj mah; no mislila ipak da sin ne bi

mogo u njezino udariti, a kad bi se opametio, moglo bi oboje od tog lijepo živjeti.

Kad Ali-efendija saznade da je Hamdija i zadnjeg kmeta prodao, skoči pa i ne pitajući sestre zamoli u sudu da se momak rasipnikom proglasi, jer je, veli, zaprijetila opasnost i samoj kući nad glavom. Predstojnik slučajno bio u silnu poslu pa nekako hladno primio Ali-efendiju; reče da će drugi put o tom s njim razgovarati, a da će ovaj put učiniti što je potrebno. Ali-efendija je bio veseo kad je čuo da su Hamdiju zatvorili, pa čak u kahvi hvalio predstojnika da ovaki nije došao. Ali-Hamdijina se kuća uzvarila od plača. Sirota mati u nesvijest padala, klela da drvo sahne, išla sjutri dan predstojnikovici, molila, plakala, al' sve uzalud.

Kad minu nedjelja dana po zatvoru Hamdijinu, predstojnik pozva Ali-efendiju, al' naredi da se i Hamdija preda nj dovede. Dok je on govorio s Ali-efendijom, Hamdija je čekao u pobočnoj sobi da se pozove, a čuo potpuno njihov razgovor, samo što po glasu nije mogao razabrati ko je unutra. Nedjelja je ta dana sveosve promijenila momka, u licu opao, tijelom slomljen, no duhom bio nešto svježiji, pojimao u što je pao, u kakvoj je sramoti, pa nije znao u taj mah moguća izlaska iz toga kukavnog položaja.

- I vi ste sad došli da se on rasipnikom proglasi! – vikao predstojnik, očito ljut.

- Ja, – onaj će potiho – jer je, gospodine, do-

tjero do kuće i do tog jedinog kmeta, pa da i to ode, kud je onda pristao?

- Kud je pristao, velite! A kud je sad pristao, molim vas, kad bude rasipnik, a?

Onaj šutio.

- Da vam pravo kažem, vaš Hamdija neće biti rasipnik, jer znate, nema već šta više ni rasipati. Vi ste propustili da je momak sve isprodavao; kad je bio rasipnik, vi ste šutili, a sad nešto hoćete! Kasno je! Najposlije, taj jedan kmetić bio ne bio, svejedno; ali ja vam kažem, ja ću učiniti što ja znam, ali ne da on bude rasipnik, već da bude miran i čestit građanin, da ne bude propalica, skitnica, lola. Ja vam kažem, to je grjehota, što vi činite od svoje mladeži!

- Ali, gospodine, ja sam ja želio ja iko da on bude čovjek među ljudima.

- Ne! Od puste želje nema ništa! A vi i ne umijete čuvati svoje mladeži, a znate li vi da na mlađima svijet ostaje? Vi ste krivi, nije on! On je sirota, njega nema ko naputiti ni na nauku, ni u kakav posao, a bogme mlad čovjek, krv vruća, slobodan, para dosta! A znate, to doba mladenačko, već po sebi se vidi da je za učenje. Vi stari sad ne možete učiti i da hoćete, a ni dijete, dok je nejako.

Predstojnik je govorio, a bivao sve ljući, a Ali-efendiji nekako to bilo neugodno, pa ne može otrpiti da ne rekne:

- To ja, kako vidim, ja sam krivlji od njega!

- Ne, moj dragi, mi ovdje prijateljski razgovaramo. Recite da nije ovako! Vi stari zatvori-

te se u kahve, pa mlati praznu slamu, a hoćete da vas mladež sluša! Nije vaš govor za njihovo doba. Ako mladić malo zabasa, a vi onda okrenete glavu od njega. He, he; lahko je dobra pohvaliti, ama hajde onog odvrati od zla puta! To je nešto! Je li ovako?

- Tako je, beli! – sleže ovaj ramenima. – Ama ko...

- Ovako je, ovako i nikako drukčije. Ovo vi kažite svom društvu. A ja sam, znate, čovjek poslenik, nemam ni vremena, a nisam najposlije ni pozvan da se brinem i za vašu mladež; al' opet vam kažem: vi ste krivi. Od mladića ne možete napraviti najedanput starca. Mladu čovjeku treba dati ono što je za njega, a to je nauka, posao, zanat, trgovina! Ako je slobodno, a para dosta, bez posla, naravno da će zabasati, a vi onda bježi od njeg! Tako je! A sad vi možete ići, kako vidite, vašu želju ne mogu primiti, on dakle neće biti rasipnik, a učinit ću što mognem da se mladić spasi. Ako nikako drukčije, mogao bi i vojništvo odslužiti, to bi ga možda popravilo.

Dok je to predstojnik govorio, amo u pobočnoj sobi Hamdiji bilo sad teško što se o njemu tako zbori, a sad opet tako mu nešto olakšalo tugu sa srca kad ču one riječi, gdje se krivnja ne baca na njega već baš na one kojima je on gotovo uz inad propao. To mu je predstojnik iz duše govorio, pa mu je to toliko razmekšalo srce, suze mu navalile na oči, a nešto ga u grlu davilo. Triput je htio da hrupi na vrata, da pane onom dobrom čovjeku do

nogu, da mu zahvali što ga onako brani, a krivi one starce.

A kad je otišao onaj od predstojnika kroz glavna vrata, da ga on nije ni vidio al' ipak slutio ko je, predstojnik je onda njega pozvao. On je bio tronut, oči mu pune suza, stao nasred sobe. Nije se smatrao kao kakav okrivljenik, već kao nesretan čovjek za koga se jedino zauzeo evo ovaj, komu on ima sad da odgovara.

Predstojnik ga promotri ispod oka, al' blagim pogledom, pa ga upitao:

- No! Jesi l' se opametio?

- Jesam! – jedva promuca.

- Moj dragi, – poče opet predstojnik blago – vidiš, ti si sirota, tebe nije imao ko naputiti kad ti je bilo vrijeme da učiš, da se baviš poslom, pa si stoga zabasao. Nije ti se rugati: mlad čovjek, u snazi, i novaca dosta; ali sad vidiš u što čovjek more pasti, a nipošto svojom krivnjom. Ni ja ne bih bio danas što sam da me nijesu stariji na silu odveli na nauku.

- Tako je! – promuca on gotovo kroz klač.

- Pa stoga – veli predstojnik, – kad si to propustio i svoju mladost tuđom krivnjom uludo proveo, daj bar sada opameti se; ne propusti ovu zgodu, još si mlad, prođi se tog, pa živi ko što treba. Hoćeš me poslušati? – naglasi predstojnik, a te su riječi njemu do srca dopirale.

- Hoću! – izusti on suznih očiju.

- Eto vidiš! Sad te i ja žalim, kao da si moj, vidim da ti je dobro srce, čista duša, a što nije imao ko da te okrene na pravi put, ti zaista ni-

jesi kriv. Sad hoće da budeš rasipnik! Ne! Ti to nećeš biti, ja to ne dam. Jer za to onda čuje sav svijet, pa poslije i kad se opametiš, onaj opet glas ostade: rasipnik, rasipnik!

Hamdija je bio ganut do suza, plakao je.

- Dakle još jedanput: obećaj mi da više nećeš piti!

- Nikad, gospodine!

- A sad hajde lijepo kući, pazi majku svoju, ona je dolazila mojoj gospođi, molila za te; živi lijepo, a kad budeš jedanput ostario, nemoj biti kao što su drugi vaši starci: samo dobra mladića hvale, a od zla glavu okreću. Zbogom, dakle, Zbogom!

- Zbogom, gospodine! – prošaptao on i izišao.

Ja tog veselja u kući kad je došao majci svojoj. Ona plakala, grlila ga, ali plakao je i on, još uvijek dirnut riječima predstojnikovim.

- Majko, – veli on u neko doba – zahvali i sa mnom onom dobrom čovjeku, onom gospodinu!

Ravnu nedjelju dana ostao je on u kući, koliko da se oporavi, bilo mu ko nešto i mrsko od svijeta. Za to je vrijeme dolazilo dosta prijatelja i prijateljica njihovoj kući na veselje, jer se Hamdija prošao pića.

Kasnije, kad je izišao u čaršiju, među starce one ni da zaviri. A predstojnik, doklegod je bio tu, pazio Hamdiju, pozdravljao se s njim usrdno i čak prošao bi s njim kroz čaršiju, sve u slatku razgovoru. A kad je već bio posve siguran

da Hamdija više i ne misli o piću, dobaci mu jedanput u šali:

- Vi turci, kad pijete, s vama se ne može niko natjecati; a kad se jedanput prođete, onda više ni kapi. Najposlije ovo drugo nije loše.

*

Hamdija je živio vrlo zadovoljno. Majku je svoju pazio, oženio se i babo se nazvao. Kasnije je bio u svom mjestu toliko uvažen da je postao i načelnik, a bio je to onaj što no jedanput pohvata svu besposlenu dječurliju po sokaku, pa je razredi po nauci i zanatima, a na užas građana kaznio očeve kad bi kom dijete bez valjana uzroka izostalo od škole. Tada su ga kleli, al' kasnije blagosiljali.